

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 24 marca 1958 r.

w sprawie zasad działania i zakresu uprawnień państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych lub przez niego nadzorowanych.

Na podstawie §§ 1, 5 i 6 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz za zgodą Prezesa Rady Ministrów zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie dotyczy państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz podległych radom narodowym, a przez tego Ministra nadzorowanych, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”.

§ 2. 1. Przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych tworzone są po porozumieniu z Ministrem Finansów. Utworzenie przedsiębiorstwa następuje w uzgodnieniu z prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej (miejskiej rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami.

2. W zakresie działalności objętej terenowym planem gospodarczym przedsiębiorstwa nadzorowane przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych tworzone są po uzgodnieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

3. O wydaniu zarządzenia w sprawie połączenia istniejących przedsiębiorstw, ustalenia zakresu działania przedsiębiorstwa w granicach działalności budowlano-montażowej, zmiany nazwy i określenia jednostki nadrzędnej należy zawiadomić organy, w porozumieniu lub uzgodnieniu z którym przedsiębiorstwo zostało utworzone (ust. 1 i 2).

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy likwidacji przedsiębiorstw.

§ 3. Organ właściwy do utworzenia przedsiębiorstwa nadaje mu statut. W statucie należy podać: nazwę przedsiębiorstwa, siedzibę, przedmiot i teren działania oraz określić fundusz statutowy i zasady działania przedsiębiorstwa, a w miarę potrzeby także inne dane.

§ 4. 1. Na początkowe wyposażenie przedsiębiorstwa w środki trwałe i obrotowe właściwy minister lub prezydium rady narodowej przydziela mu fundusz statutowy.

2. Zmiany funduszu statutowego następują na zasadach i w trybie określonych w szczególnych przepisach.

§ 5. Przedsiębiorstwo uzupełnia swoje środki trwałe i obrotowe z następujących źródeł:

- 1) z funduszków przedsiębiorstwa (§ 6 ust. 1 pkt 1, 2 oraz 4),
- 2) z kredytów bankowych oraz w szczególnych przypadkach:
- 3) ze środków przyznanych przez jednostkę nadrzędną,
- 4) z przejętych nieodpłatnie zorganizowanych części innych przedsiębiorstw.

§ 6. 1. Przedsiębiorstwo tworzy fundusze:

- 1) fundusz rozwoju przedsiębiorstwa,
 - 2) fundusz inwestycyjno-remontowy,
 - 3) fundusz zakładowy,
 - 4) inne przewidziane przepisami fundusze celowe.
2. Przedsiębiorstwo może utworzyć fundusz dyspozycyjny dyrektora.
3. Zasady tworzenia funduszków, określania ich wysokości i gospodarowania nimi ustalają odrębne przepisy.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwo ustala samodzielnie, na podstawie otrzymanych i przewidywanych zleceń, szczegółowe plany obejmujące całokształt jego działalności, zgodnie z zasadami i trybem opracowywania planów techniczno-ekonomicznych, ustalonymi w szczególnych przepisach, w tym zasady planowania kosztów własnych, a w szczególności funduszu płac, oraz na podstawie otrzymanych od jednostki nadrzędnej rocznych zadań planowych, zawierających:

- 1) wpłaty na rzecz budżetu Państwa, ustalone procentowo w stosunku do zysku przedsiębiorstwa,
- 2) wpłaty do jednostki nadrzędnej, ustalone procentowo w stosunku do zysku przedsiębiorstwa, przeznaczone na wspólne rezerwy celowe,
- 3) wysokość dotacji na:
 - a) inwestycje finansowane ze środków innych niż środki własne przedsiębiorstwa,
 - b) na inne cele przewidziane obowiązującymi przepisami.

2. Wpłaty określone w ust. 1 pkt 1 i 2 mogą być ustalone przez jednostkę nadrzędną jako jedna wspólna wpłata odprowadzana do jednostki nadrzędnej.

3. Przedsiębiorstwo prowadzące również produkcję przemysłową, w razie gdy wyroby tej produkcji podlegają centralnemu rozdzielnictwu, może otrzymać jako zadanie planowe także wykonanie określonych rozmiarów produkcji, ujętej rzeczowo w niektórych asortymentach.

4. W razie sporządzenia nieprawidłowo przez przedsiębiorstwo rocznego planu, a zwłaszcza planu funduszu płac, przedsiębiorstwo obowiązane jest na polecenie jednostki nadrzędnej do dokonania niezbędnych poprawek.

§ 8. 1. Przedsiębiorstwo prowadzi samodzielnie działalność inwestycyjną i w tym zakresie w szczególności uprawnione jest do:

- 1) ustalania systemu wykonawstwa,
- 2) zlecenia pracownikom własnym i obcym sporządzenia dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji i adaptacji projektów typowych oraz remontów kapitałnych i średnich wykonywanych we własnym zakresie,
- 3) zlecenia własnym pracownikom sprawowania nadzoru techniczno-inwestycyjnego,
- 4) zatwierdzania projektów wstępnych wszystkich inwestycji własnych z wyjątkiem zastrzeżonych przez jednostkę nadrzędną.

2. Uprawnienia określone w ust. 1 pkt 2 i 3 przedsiębiorstwo może realizować w granicach ustalonych przepisami w tym zakresie.

3. W razie gdy zamierzona przez przedsiębiorstwo inwestycja nie gwarantuje należytej efektywności, realizacja jej może być wstrzymana przez jednostkę nadrzędną.

4. Przedsiębiorstwo obowiązane jest podjąć się na polecenie jednostki nadrzędnej wykonania inwestycji scentralizowanych pod warunkiem zapewnienia przez jednostkę nadrzędną środków finansowych na pokrycie jej kosztów.

§ 9. 1. Przedsiębiorstwo nabywa i zbywa, przekazuje i przejmuje, dzierżawi i wydzierżawia środki trwałe oraz może przekazywać i przejmować zorganizowane części przedsiębiorstwa.

2. Tryb, zasady i warunki, na których przedsiębiorstwo może dokonywać czynności wymienionych w ust. 1, określają odrębne przepisy.

3. Nadwyżką środków trwałych przedsiębiorstwa, w razie trwałego zmniejszenia jego zakresu działania, zadysponować może jednostka nadrzędna.

4. Odpisy z tytułu amortyzacji środków trwałych przedsiębiorstwo przeznacza na fundusz inwestycyjno-remontowy.

5. W przypadkach uzasadnionych część odpisów amortyzacyjnych może być zgodnie z odrębnymi zasadami przejęta przez jednostkę nadrzędną.

§ 10. Przedsiębiorstwo ustala we własnym zakresie normatywy środków obrotowych dla prowadzenia działalności.

§ 11. 1. Przedsiębiorstwo przyjmuje samodzielnie do wykonania roboty budowlano-montażowe i usługi na terenie swojego działania.

2. Przedsiębiorstwo jest obowiązane przyjąć do wykonania określone przez jednostkę nadrzędną roboty, z wyjątkiem zleceń nierentownych.

3. Przedsiębiorstwo jest obowiązane nie przyjmować zleceń, co do których wydany został zakaz przez jednostkę nadrzędną, jak również do zrezygnowania na jej polecenie z przyjętych do wykonania robót, jeżeli nie została jeszcze zawarta umowa (zlecenie) ze zleceniodawcą.

4. Przedsiębiorstwo może przyjąć do wykonania roboty poza terenem swojego działania za zgodą jednostki nadrzędnej.

5. Zasady zawierania umów, stosowania cen oraz odbiorów i rozliczeń za roboty budowlano-montażowe ustalają odrębne przepisy.

§ 12. 1. Przedsiębiorstwo samodzielnie zawiera i realizuje umowy na dostawy, roboty i usługi dla przedsiębiorstwa na zasadach i w trybie określonych odrębnymi przepisami.

2. Materiały podlegające rozdzielnictwu przedsiębiorstwo nabywa u właściwego dostawcy w granicach rozdzielników ustalonych przez jednostkę nadrzędną.

§ 13. Przedsiębiorstwo może zaopatrywać się w dokumentację, urządzenia lub materiały z importu za pośrednictwem właściwych organizacji handlu zagranicznego lub samodzielnie, jeżeli uzyska odpowiednie uprawnienia.

§ 14. Przedsiębiorstwo może eksportować wytwarzane wyroby oraz świadczyć usługi za granicę za pośrednictwem właściwych organizacji handlu zagranicznego lub bezpośrednio, po uzyskaniu wymaganego upoważnienia.

§ 15. Przedsiębiorstwo może zbywać nie podlegające rozdzielnictwu wyroby przemysłowe własnej produkcji oraz niepełnowartościowe i zbędne materiały, jak również przedmioty nietrwale bezpośrednio odbiorcom.

§ 16. Przedsiębiorstwo ustala ceny na własne wyroby przemysłowe oraz niepełnowartościowe i zbędne materiały, jak również przedmioty nietrwale i usługi nie objęte obowiązującymi cennikami, na podstawie kalkulacji uzgodnionej z odbiorcą, z wyjątkiem przypadków zastrzeżonych do decyzji jednostki nadrzędnej lub innych organów do tego upoważnionych.

§ 17. 1. Przedsiębiorstwo ustala samodzielnie:

- 1) organizację wewnętrzną przedsiębiorstwa,
- 2) stan zatrudnienia oraz przyjmuje, zwalnia, przenosi i deleguje pracowników przedsiębiorstwa,
- 3) system płac i płace pracowników, w granicach układu zbiorowego pracy, tabel płac, taryfikatorów kwalifikacyjnych i innych obowiązujących przepisów,
- 4) zakładowe normy pracy i akordowe stawki jednostkowe w ramach obowiązujących przepisów, oraz
- 5) przyznaje nagrody pracownikom przedsiębiorstwa w granicach posiadanych na ten cel funduszy.

2. Przepisy ust. 1 pkt 2, 3 i 5 nie mają zastosowania w odniesieniu do dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępców oraz głównego księgowego.

3. W zakresie zatrudnienia i płac przedsiębiorstwo w szczególności uprawnione jest do:

- 1) wypłacania pracownikom przedsiębiorstwa zaliczek na poczet wynagrodzenia do wysokości 10-dniowego zarobku, podlegających potrąceniu przy wypłacie ostatecznie obliczonych zarobków za dany miesiąc,
- 2) stosowania katalogów norm branżowych innych resortów do robót nie objętych katalogami resortu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,
- 3) ustalania norm pracy w okresie uruchamiania produkcji nowego asortymentu lub wprowadzania nowej technologii produkcji,
- 4) zlecania w ramach bezosobowego funduszu płac pracownikom własnym i obcym wykonania prac do-
rażnych lub okresowych.

§ 18. Przedsiębiorstwo może organizować i prowadzić przyzakładowe urządzenia socjalne (żłobki, przedszkola, gabinety lekarskie, urządzenia kulturalne i oświatowe itp.) oraz przyzakładowe budownictwo mieszkaniowe dla pracowników, w ramach przeznaczonych na ten cel funduszy.

§ 19. Przedsiębiorstwo może organizować i finansować szkolenie zawodowe pracowników oraz ustanawiać w tym celu stypendia w ramach przeznaczonych na ten cel funduszy.

§ 20. Przedsiębiorstwo jest obowiązane odprowadzać na rzecz jednostki nadrzędnej, obciążając koszty własne, określone przez jednostkę nadrzędną, według obowiązujących zasad, kwoty:

- 1) tytułem świadczeń na koszty utrzymania i działalności jednostki nadrzędnej,
- 2) na finansowanie postępu technicznego w budownictwie,
- 3) przeznaczone na nagrody dla pracowników przedsiębiorstw, rozdzielane następnie przez jednostkę nadrzędną na poszczególne przedsiębiorstwa.

§ 21. 1. Zysk przedsiębiorstwa dzieli się na:

- 1) wpłaty na rzecz budżetu Państwa oraz jednostki nadrzędnej,
- 2) fundusz zakładowy,
- 3) fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

2. Podział zysku dokonany przez przedsiębiorstwo podlega zatwierdzeniu przez jednostkę nadrzędną.

§ 22. Przedsiębiorstwo jest uprawnione do podejmowania decyzji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w zakresie spisywania:

- 1) nie zawinionych niedoborów materiałowych,
- 2) należności nieściągalnych, prekludowanych lub przedawnionych,
- 3) strat spowodowanych wypadkami losowymi,
- 4) zmniejszenia wartości materiałów i innych składników środków obrotowych na skutek uszkodzenia, zniszczenia, długotrwałego przechowywania itp.,
- 5) innych strat ustalonych w przepisach szczególnych.

§ 23. Sposób dokonywania wpłat do dyspozycji jednostki nadrzędnej i szczegółowe zasady rozliczeń przedsiębiorstwa z tytułu wpłat zysku oraz środków obrotowych regulują odrębne przepisy.

§ 24. 1. Przedsiębiorstwo i jego załoga odpowiadają za wyniki swej działalności.

2. W razie poniesienia przez przedsiębiorstwo strat pokrywane są one z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa oraz innych funduszy zgodnie z zasadami ustalonymi odrębnymi przepisami.

3. Przekroczenia funduszu płac w przedsiębiorstwie pokrywane są z funduszy przedsiębiorstwa, określonych odrębnymi przepisami.

§ 25. 1. Przedsiębiorstwo jest obowiązane umożliwić bankowi finansującemu przedsiębiorstwo przeprowadzenie jego kontroli w przypadkach i zakresie przewidzianych przepisami szczególnymi.

2. W razie gdy przedsiębiorstwo na podstawie zawartej umowy korzysta z kredytu bankowego, bank finansujący ma prawo kontrolować przedsiębiorstwo w zakresie zabezpieczenia spłaty i prawidłowego wykorzystania udzielonych kredytów.

3. Przedsiębiorstwo jest obowiązane do lokowania posiadanych środków pieniężnych w banku finansującym, przy czym lokaty te, z wyjątkiem lokat na rachunku rozliczeniowym, są oprocentowane na korzyść przedsiębiorstwa.

§ 26. 1. Dyrektora przedsiębiorstwa powołuje i odwołuje jednostka nadrzędna po uzgodnieniu z radą robotniczą przedsiębiorstwa.

2. Zastępców dyrektora przedsiębiorstwa oraz głównego księgowego powołuje i odwołuje jednostka nadrzędna na wniosek lub w porozumieniu z dyrektorem przedsiębiorstwa i po uzgodnieniu z radą robotniczą przedsiębiorstwa.

3. Dobór kandydatów na stanowiska, o których mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić w drodze konkursów organizowanych przez jednostkę nadrzędną po uzgodnieniu z radą robotniczą przedsiębiorstwa lub na jej wniosek oraz w porozumieniu z dyrektorem przedsiębiorstwa, gdy konkurs dotyczy jego zastępców lub głównego księgowego. Konkurs na stanowiska zastępców dyrektora oraz głównego księgowego może również organizować przedsiębiorstwo w porozumieniu z jednostką nadrzędną.

4. Wynagrodzenia dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępców oraz głównego księgowego ustalane są przez jednostkę nadrzędną.

5. Uprawnienia określone w ust. 1 i 4 wykonywane są w odniesieniu do przedsiębiorstw podległych radom narodowym zgodnie ze szczególnymi przepisami.

§ 27. Przepisy niniejszego zarządzenia na wniosek jednostki nadrzędnej mogą być odpowiednio zastosowane również do innych podlegających jej przedsiębiorstw, jeżeli działalność ich jest ściśle związana z działalnością przedsiębiorstw budowlano-montażowych, a mianowicie, jeżeli współdziałają z nimi w charakterze pomocniczym lub usługowym.

§ 28. 1. Zgodnie z postanowieniami § 14 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) w stosunku do przedsiębiorstw objętych zarządzeniem nie mają zastosowania następujące przepisy:

- 1) uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie struktury organizacyjnej

uspołecznionych przedsiębiorstw przemysłu kluczowego, centralnych zarządów przemysłu i zjednoczeń (Biuletyn PKPG Nr 12, poz. 145);

- 2) uchwały nr 85 Prezydium Rządu z dnia 3 lutego 1951 r. w sprawie organizacji zjednoczeń i przedsiębiorstw budowlano-montażowych;
- 3) uchwały nr 320 Prezydium Rządu z dnia 18 maja 1954 r. w sprawie zmian w organizacji przedsiębiorstw państwowych;
- 4) uchwały nr 704 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (Monitor Polski Nr 94, poz. 1047 z późniejszymi zmianami);
- 5) zarządzenia nr 379 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1956 r. o rozszerzeniu uprawnień państwowych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, transportowych, usługowych i obrotu towarowego (Monitor Polski Nr 104, poz. 1199);
- 6) zarządzenia nr 127 Ministra Budownictwa z dnia 27 grudnia 1956 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień przedsiębiorstw resortu Ministra Budownictwa;
- 7) zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 23 lipca 1957 r. w sprawie rozszerzenia uprawnień przedsiębiorstw budowlano-montażowych, produkcji pomocniczej i usługowych budownictwa terenowego oraz przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych, podległych radom narodowym, nad którymi zwierzchni nadzór sprawuje Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych (Monitor Polski Nr 66, poz. 404).

2. Uprawnienia przedsiębiorstw zawarte w zarządzeniach wymienionych w ust. 1 pkt 6 i 7, a nie objęte niniejszym zarządzeniem, zostaną określone w przepisach szczególnych.

§ 29. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 15 marca 1958 r.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych
St. Pietrusiewicz